

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/315/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5611212261
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:5611212261.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Jamricha a členov senátu JUDr. Gabriely Veselovej a JUDr. Dagmar Cabadajovej, v právnej veci žalobcov v rade: 1/ V. O., nar. X. XX. XXXX, bytom E. F., E. XXX/X, 2/ F. O., nar. XX. X. XXXX, bytom E. F., E. XXX/X, obidvaja právne zastúpení JUDr. Ľubošom Rackom, advokátom, so sídlom v E. F., Z. H. XX, proti žalovanému: J. V., nar. XX. X. XXXX, bytom P. XXX, právne zastúpeného JUDr. Pavlom Gráčíkom, advokátom, so sídlom v Z., G. XX, o splnenie povinnosti zaplatiť 20.000,- € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 7C/276/2011-96 zo dňa 31.5.2012, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu v časti výroku, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1/ rade sumu 10.000,- € a žalobkyni v 2/ rade sumu 10.000,- € v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, **p o t v r d z u j e**.

Krajský súd rozsudok okresného súdu v časti výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný k povinnosti zaplatiť žalobcovi v 1/ rade a žalobkyni v 2/ rade trovy konania vo výške 678,14 € na účet právneho zástupcu žalobcov v 1/ a 2/ rade JUDr. Ľuboša Racka, advokáta, v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia **z r u š u j e a v r a c i a** okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd v Liptovskom Mikuláši rozsudkom č.k. 7C/276/2011-96 zo dňa 31.5.2012 zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcom v 1/ a 2/ rade po 10.000,- € každému v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Zároveň žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi v 1/ rade a žalobkyni v 2/ rade trovy konania vo výške 678,14 €, na účet ich právneho zástupcu JUDr. Ľuboša Racka, advokáta, so sídlom v E. F., Z. H. č. XX, v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobcovia v 1/ a 2/ rade sa podanou žalobou domáhali uloženia povinnosti žalovanému každému zo žalobcov zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000,- € a trovy konania. Žalobu odôvodnili tým, že žalovaný 5. 1. 2009 osobným motorovým vozidlom Škoda Felícia EVČ: NR 016BN v dôsledku nesprávnej techniky jazdy spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej dostal s vozidlom šmyk a narazil vozidlom do autobusovej zastávky a tam stojacich chodkýň Ing. F. O. a D. B.. Ing. F. O., matku žalobcov v 1/ a 2/ rade namiesto usmrtil. Žalovaný bol právoplatne odsúdený za uvedený trestný čin. Náhla a neočakávaná smrť matky žalobcov spôsobená konaním žalovaného zasiahla do práva žalobcov na súkromný život, ktoré je podľa konštantnej judikatúry súčasťou práva fyzickej osoby na ochranu osobnosti. Obidvaja žalobcovia žili v spoločnej domácnosti výlučne s matkou, ktorej manželstvo s otcom žalobcov bolo rozvedené. S matkou si boli veľmi blízki. V čase smrti matky bol žalobca v 1/ rade študentom strednej školy a žalobkyňa v 2/ rade študentkou vysokej školy. Smrťou matky stratili oporu, ktorú im pri štúdiu ako aj v živote poskytovala. Nešlo iba o materiálnu podporu, ale

najmä podporu emocionálnu. V uvedenom období sa žalobca v 1/ rade rozhodoval o svojom ďalšom živote, či bude pokračovať v štúdiu na vysokej škole. V tejto životnej situácii sa mu už nemohlo dostať pomoci, rady od jeho najbližšej osoby. Zásah do psychickej integrity žalobcov a ich súkromia bol o to väčší, že k usmrteniu došlo počas vianočných sviatkov.

Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa ust. § 11, § 13 ods. 1,2,3 Občianskeho zákonníka, podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, podľa čl. 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (vyhl. MZV 170/1976 Zb. v znení neskorších predpisov), podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb. v znení neskorších predpisov) a čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.).

Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žaloba žalobcov v 1/ a 2/ rade je dôvodná a priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu neoprávneného zásahu do ich súkromného a rodinného života, ktorých ochrana je garantovaná medzinárodnými dohovormi a Ústavou SR. V konaní bolo nesporné, že k zásahu do práv žalobcov došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného. V danom prípade ide o objektívnu zodpovednosť a neoprávnený zásah bez ohľadu na zavinenie. Nečakaným šokujúcim úmrtím matky žalobcov v 1/ a 2/ rade došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv, pričom následok zásahu je nereparovateľný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadost'učinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Trvalým narušením doterajších rodinných vzťahov žalobcov s ich matkou stratili žalobcovia možnosť realizovať emocionálne a citové väzby k osobe, ktorá v ich dovtedajšom živote bola najbližším človekom, ktorého nemožno nahradiť. Navždy sú ochudobnení o možnosť ďalšieho vzťahu s matkou, ktorá pre dieťa v štandardnom rodinnom vzťahu predstavuje celoživotnú oporu. Strata matky na prahu dospelosti (žalobca v 1/ rade) a v období prvých rokov plnoletosti (žalobkyňa v 2/ rade) predstavovala hlboké osamotenie bez pomoci najbližšieho člena rodiny, na ktorého sa viazala silná dôvera a istota pomoci v akejkoľvek životnej situácii. Žalobcovia definitívne stratili možnosť vykonávať svoje práva vo vzťahu k matke ako plnohodnotnému rodičovi, vo všetkých oblastiach, v ktorých uvedený rodinný vzťah plnil svoje funkcie. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobcovia s matkou tvorili trojčlennú fungujúcu rodinu, predstavujúcu pre nich pevné rodinné zázemie. Inštitút peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy je preto potrebné vynímať ako prostriedok slúžiaci k zmierneniu závažného dosahu protiprávneho konania, keďže finančný ekvivalent za ľudský život nie je možný určiť. Základ nároku žalobcov bol preukázaný právoplatným súdnym rozhodnutím vydaným v trestnom konaní, ktorým bol súd viazaný. Znaleckým posudkom v trestnom konaní bola kvalifikovaná nesprávna technika jazdy žalovaného pri prejazde ľavotočivou zákrutou, ktorá skutočnosť bola obsiahnutá aj v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku. Následkom nárazu došlo k usmrteniu matky žalobcov, ktorá sa ani minimálnym spôsobom nepodieľala na predmetnej nehode, keďže ako chodkyňa stála na autobusovej zástavke mimo vozovky. Na rozdiel od žalovaného nemohla kolíziu zabrániť. V konaní boli preukázané silné citové, morálne, sociálne putá žalobcov k matke, vytvorené v rámci ich realizácie práva na súkromný a rodinný život. Z nečakanej traumatickej šokujúcej udalosti prežívali žalobcovia pocity veľkej bolesti, úzkosti, smútku, straty, možnosť viesť s matkou rodinný život. Protiprávnym konaním žalovaného došlo k nenávratnej deštrukcii týchto medziľudských vzťahov. Strata matky ako milovanej osoby privodila u žalobcu v 1/ rade stav uzavretosti, sociálneho vydelenia a destability pri rozhodovaní o svojom ďalšom živote. Žalobkyňa v 2/ rade tragická udalosť zasiahla v období adaptácie na vysokoškolské štúdium, keď navštevovala 1. ročník vysokoškolského štúdia mimo domova, ktoré obdobie je pre študenta jedno z najnáročnejších a to aj za štandardných podmienok v rodine. Žalobkyňa v 2/ rade absolvovala na odporúčanie všeobecného lekára psychiatrické vyšetrenie vzhľadom na stav bezradnosti, depresívnej nálady, strachu z budúcnosti a neschopnosti pripravovať sa ďalej do školy. Absolvovala aj terapiu klinického psychológa, pričom stav bol diagnostikovaný ako Dysthýmia (chronická psychologická porucha). Prvostupňový súd konštatoval, že každá tragédia v živote človeka negatívnym spôsobom ovplyvní jeho zdravotný stav, najmä psychické zdravie, a preto rozsah vykonávania dokazovania v danom druhu súdneho konania zohľadnilo uvedenú skutočnosť, aby nedošlo k ďalšej ujme do práv žalobcov, pretože vykonávanie ďalšieho dokazovania by bolo v danom konaní kontraproduktívne. Prvostupňový súd pri hodnotení okolností prípadu prihliadol aj na druh protiprávneho konania žalovaného, ktorý bol uznaný vinným z prečinu usmrtenia. Skutok bol kvalifikovaný ako nedbanlivostný. V prípade predmetného neoprávneného zásahu podľa § 13 Občianskeho zákonníka ide však o objektívnu zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Súd prihliadol aj na úprimnú ľútosť žalovaného a ospravedlnenie sa adresované žalobcom, ktoré preukazovali jeho súcit so žalobcami. Žalobcovia

budú niesť stratu matky po celý život. Súd v rámci úvah o výške náhrady škody bol limitovaný povahou a druhom nároku žalobcov, keďže ide o originárne neodôvodnené právo v ich osobnostnej sfére. Preto pri zohľadnení všetkých zistení, preukázaných skutočností, okolností, za ktorých došlo k zásahu do práv žalobcov, súd žalobe vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy každému zo žalobcov po 10.000,- €. Konštatoval, že priznaná náhrada musí spĺňať požiadavku primeranosti vzniknutej ujmy osobných právach žalobcov, inak by došlo k spôsobeniu ďalšej ujmy na ich strane. Žalovaný sa takto bude podieľať na kompenzovaní absolútnej ujmy adekvátnou výškou náhrady. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keď žalobcom v 1/ a 2/ rade, ktorí boli v konaní úspešní, prislúcha plná náhrada trov konania voči žalovanému v konaní neúspešnému. Trovy konania pozostávajú z odmeny právneho zástupcu žalobcu za zastupovanie v konaní, keď za jeden úkon právnej služby prislúcha odmena vo výške 121,71 € (§ 10 ods. 8 v spojení s § 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov) za 4 úkony právnej služby, prevzatie a príprava zastúpenia, podanie žaloby, zastupovanie na súdnom pojednávaní 13.4.2012 a 31.5.2012. Odmena predstavovala spolu 486,84 €. Za uplatnený úkon ďalšia porada s klientom nepresahujúcou hodinu odmena prislúchala vo výške 1/3, t.j. 40,57 €. Podľa § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. priznal súd aj náhradu paušálnych výdavkov spolu 37,71 € a podľa § 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. priznal aj DPH vo výške 113,02 €. Žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcom v 1/ a 2/ rade trovy konania v celkovej výške 678,14 € na účet ich právneho zástupcu.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie. V odvolaní vytýkal prvostupňovému súdu, že rozhodol nesprávne, že vec nesprávne právne posúdil. Odvolateľ je toho názoru, že sa súd nedostatočne vyrovnal so zákonným kritériom, na základe ktorého mal pri svojej voľnej úvahe prihliadnúť aj na okolnosti, za ktorých došlo k udalosti zakladajúcej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Aj keď súd v odôvodnení uviedol, že prihliadol na úprimnú ľútosť žalovaného a ospravedlnenie adresované žalobcom, tieto okolnosti nijakým spôsobom nezohľadnil vo výrokoch rozsudku. Z konštatovania súdu vyplýva, že nedbanlivostnú formu zavinenia bral za absolútne irelevantnú skutočnosť, pretože konštatoval, že ide o objektívnu zodpovednosť, no súd opomenul, že žalovaný svojim konaním síce naplnil skutkovú podstatu trestného činu usmrtienia, ktorej subjektívna stránka je založená na nedbanlivostnej forme zavinenie, ale len čo do základu skutkovej podstaty a nie kvalifikovanej skutkovej podstaty. Odôvodnenie súdu, prečo nevzal do úvahy formu zavinenia, je nesprávne z toho dôvodu, že objektívna zodpovednosť sa má síce uplatňovať, ale vo vzťahu k určeniu zodpovednosti za porušenie práv podľa § 13 OZ, v tomto prípade práva na súkromie a rodinný život, a teda či navrhovateľom v konečnom dôsledku vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vznik nároku on nepopieral, popieral výšku uplatneného nároku. Je to práve určenie výšky nároku na základe voľnej úvahy súdu, kde je potrebné už prihliadať na formu a mieru zavinenia, nakoľko aj to je okolnosť, za ktorej došlo k porušeniu práva. Súd sa teda nedostatočne vysporiadal z jeho argumentom, keď len stroho poukázal na objektívnu zodpovednosť. Podľa odvolateľa sa mal súd zaoberať okrem iného formou zavinenia a nie ju bezdôvodne považovať za nepodstatnú. Odvolateľ zároveň napadol aj výrok, ktorým boli navrhovateľom v oboch radoch priznané trovy konania vo výške 678,14 €, keď súd priznal navrhovateľom trovy konania pozostávajúce z odmeny právneho zástupcu žalobcu za zastupovanie v konaní, keď za jeden úkon právnej služby priznal odmenu vo výške 121,71 € (§ 10 ods. 8 v spojení s § 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Pri aplikácii ust. § 10 ods. 8 vyhlášky, ktorou sa stanovuje tarifná hodnota 2.000,- € vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, je pre prípad, ak je požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy hodnota jedného úkonu právnej služby podľa súčasne platných predpisov 91,28 €, na základe vyčíslenia trov súdneho konania, ktoré boli súdu predložené právnym zástupcom navrhovateľov, došlo pri vyčíslení trov konania zároveň k aplikácii ust. § 13 ods. 3 vyhlášky, ktorým sa zvýšila tarifná odmena z 91,28 € na 121,71 €. Podľa § 13 ods. 3 vyhlášky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty vecí s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach. Z uvedeného ustanovenia však vyplýva, že tento postup sa uplatňuje pri spojení dvoch a viacerých vecí, čo sa v praxi uplatňuje najmä z dôvodu hospodárnosti konania. V tomto prípade však aplikácia uvedeného ustanovenia neprichádza do úvahy, nakoľko v tomto konaní nedošlo k spojeniu vecí. Predmetné ustanovenie predpokladá spojenie vecí v zmysle § 112 ods. 1 O.s.p., ktorá skutočnosť nadobudla kvalitu judikovaného práva aj uznesením NS SR zo dňa 16. marca 2011 sp.zn. 2Sžf 51/2010, podľa ktorého, ak došlo k spojeniu dvoch alebo viacerých právnych vecí podľa

§ 112 O.s.p. bez ohľadu na spôsob výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny (§ 10, § 11 vyhlášky) sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach. K uvedenému spojeniu vecí však v tomto konaní nedošlo. Samotný návrh zo dňa 22.12.2012 podala obaja navrhovatelia spolu ako navrhovateľ v 1/, tak aj navrhovateľ v 2/ rade a ak k vydaniu uznesenia súdom, ktorým by súd spojil dve veci, vôbec nedošlo, tzn. že celé konanie sa od jeho začatia viedlo ako jedno konanie s dvoma navrhovateľmi a po procesnej stránke tu neprišlo do úvahy spojenie dvoch vecí, nakoľko neexistovala vec, ktorú by bolo možné spojiť z prebiehajúcim konaním, nakoľko spojenie vecí predpokladá, aby sa na totožnom súde začali samostatne dve súvisiace konania, ktoré je možné spojiť. V zmysle týchto skutočností malo prísť nie k zvýšeniu tarifnej odmeny, ale práve naopak, k zníženiu tarifnej odmeny podľa § 13 ods. 2 vyhlášky, podľa ktorej základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Z toho vyplýva, že základná sadzba tarifnej odmeny v zmysle § 10 ods. 8 vyhlášky predstavovala sumu 91,28 €, mal sa znížiť na sumu 45,64 € v prípade úkonov - prevzatie a príprava zastúpenia, podanie žaloby a zastupovanie na súdnych pojednávaniach konaných dňa 13.4.2010 a 31.5.2012. Za uplatnený úkon ďalšia porada s klientom nepresahujúcej hodinu, mala byť navrhovateľom vyčíslená odmena vo výške 16,60 €, ktorá predstavuje minimálnu hodnotu úkonu právnej služby, tzn. že celkové trovy konania mali predstavovať sumu 199,16 € + režijný paušál, celkovo v sume 37,71 € + 20 % DPH, t.j. trovy právneho zastúpenia celkovo v sume 284,24 €. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti odvolateľ má za to, že rozsudok okresného súdu nie je správny, preto ho navrhol zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., prípadne, aby napádaný rozsudok zmenil tak, že primerane zníži priznanú náhradu majetkovej ujmy v peniazoch a priznané trovy konania zníži na sumu 284,24 €.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadrili žalobcovia v 1/ a 2/ rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedli, že odvolanie žalovaného nepovažujú za dôvodné. Uviedli, že sa stotožňujú s názorom súdu uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku. Vo vzťahu k výške trov konania uvádzajú, že tieto boli uplatnené a priznané v správnej výške. Navrhli rozsudok okresného súdu potvrdiť a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu ustanovenom v § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2, 4 O.s.p. a podľa ust. § 156 ods. 3 O.s.p. vyhlásil rozsudok, ktorým napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi v 1/ a 2/ rade každému po 10.000,- € v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. z dôvodu jeho vecnej správnosti. Výrok o trovách konania podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ust. § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedol odvolateľ, konštatuje, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil podľa ust. § 132 O.s.p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd vo veci samej stotožnil v celom rozsahu. Preto s poukazom na citované ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p., keďže sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a ďalšie odôvodnenie nevyhotovuje.

Čo sa týka odôvodnenia trov konania, odvolací súd konštatuje, že v tejto časti rozsudok nezodpovedá požiadavke riadneho a presvedčivého súdneho rozhodnutia. Prvostupňový súd uvádza, z čoho pozostávajú trovy konania, no keďže odôvodnenie musí byť súčasne i prostriedkom kontroly správneho postupu súdu a prvostupňový súd pri trovách konania neuviedol, akými úvahami sa riadil pri použití práve ust. § 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a nie ustanovenia § 13 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z.z., odvolací súd konštatuje v tejto časti rozsudok okresného súdu je nepreskúmateľný, a preto mu neostávalo iné, ako ho v tejto časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.